

NORGES HØYESTERETT

Den 13. oktober 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matningsdal, Arntzen og Falch i

HR-2020-1940-U, (sak nr. 20-115253SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

A

mot

Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet (advokat Børth-Eivind Austrheim Lid)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Anken gjelder lagmannsrettens avgjørelse om å heve en trygderettssak på grunn av manglende rettslig interesse der saksøkte har bedt om at saken avgjøres på grunnlag av enighet mellom partene, jf. tvisteloven § 9-7.
- (2) Nav Arbeid og ytelser innvilget ved vedtak 22. desember 2016 krav om arbeidsavklaringspenger fra A. A klaget over at ikke arbeidsavklaringspenger ble beregnet med yrkesskadefordeler. Nav Klageinstans stadfestet vedtaket 12. januar 2018.
- (3) A anket til Trygderetten, som avsa kjennelse 17. september 2019 med slik slutning:

«Vedtaket truffet av NAV Klageinstans den 12. januar 2018 stadfestes.»
- (4) A tok ut stevning for Gulating lagmannsrett, og nedla påstand om at han har «rett til yrkesskadefordel vedrørende Arbeidsavklaringsøknad». Han ønsket med andre ord dom på den ytelsen han mener å ha krav på – det vil si dom for realiteten. I tilsvaret nedla staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet påstand om at Trygderettens kjennelse kjennes ugyldig, og ba om at lagmannsretten avgjorde saken på grunnlag av forenklet behandling etter tvisteloven § 9-7. Det ble samtidig opplyst at Arbeids- og velferdsetaten ville treffe nytt vedtak i saken etter at Trygderettens kjennelse er opphevet.
- (5) Gulating lagmannsrett avsa 11. juni 2020 kjennelse med slik slutning:

«Sak som gjelder prøving av Trygderettens kjennelse av 17. september 2019 i ankesak nr. 18/03446 heves.»

- (6) A har anket til Høyesterett. Det er i hovedsak anført at lagmannsretten skulle ha realitetsbehandlet anken og gitt ham medhold, og at det var feil av lagmannsretten å legge til grunn at partene var enige. Han har i tillegg vist til at han ikke ble informert om tilsvaret eller e-postkorrespondansen mellom lagmannsretten og motparten. A ber om at lagmannsrettens kjennelse oppheves og at saken realitetsbehandles der.
- (7) *Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet* har inngitt tilsvare. Det er i hovedsak anført at all den tid «NAV har besluttet å underlegge saken ny realitetsbehandling, hvor også den godkjente yrkesskade fra 2009 blir hensyntatt, har lagmannsretten korrekt lagt til grunn at ankende part ikke lenger har en rettslig interesse i å få prøvet den aktuelle Trygderettskjennelsen».
- (8) *Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet* har nedlagt slik påstand:
- «Prinsipalt:
1. Anken nektes fremmet
- Subsidiært:
2. Anken forkastes
- For begge tilfeller:
3. *Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet* tilkjennes sakskostnader med kr 13 400 for Høyesterett.»
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder en kjennelse avsagt av lagmannsretten som første instans. Kompetansebegrensningene i tvisteloven § 30-6 kommer da ikke til anvendelse, og ankeutvalget har full kompetanse ved avgjørelse av anken.
- (10) I lagmannsrettens begrunnelse for å heve saken heter det:
- «Lagmannsretten oppfatter Statens syn slik at Staten i realiteten har opphevet vedtaket truffet av NAV Klageinstans 12. januar 2018 og skal behandle saken på nytt. Det er etter dette ikke rettslig interesse i en behandling av Trygderettens kjennelse for lagmannsretten og saken blir å heve etter tvisteloven § 19-1 nr. 2 bokstav b.»
- (11) Etter ankeutvalgets oppfatning har lagmannsretten tolket tvisteloven § 1-3 om rettslig interesse uriktig når den legger til grunn at saken kunne heves. Det følger av prinsippet i tvisteloven § 9-7, jf. § 19-1 første ledd bokstav a, at retten skal avsi dom i tråd med partenes enighet om det kravet som er brakt inn for retten, jf. Rt-2011-444 avsnitt 16. Partene var enige om at Trygderettens kjennelse var uriktig og om grunnlaget for det. Da lagmannsretten hevet saken, hadde ikke Nav truffet vedtak i tråd med saksøkers krav.
- (12) For lagmannsretten nedla A påstand om dom for sakens realitet, mens staten nedla påstand om at Trygderettens kjennelse er ugyldig. På dette punkt var partene altså ikke «enige» om kravet etter § 9-7 første ledd. Det følger av Rt-2001-995 at domstolene ved prøving av lovligheten av Trygderettens kjennelser, jf. trygderettsloven § 26 tredje ledd, ikke kan avsi dom på sakens realitet. Konsekvensen er derfor at lagmannsretten skulle gitt dom for at Trygderettens kjennelse er ugyldig.

- (13) Selv om ankeutvalget har full kompetanse ved avgjørelsen av anken, kan utvalget ikke avsi dom i et tilfelle hvor lagmannsretten har avvist saken. Lagmannsrettens avgjørelse må da oppheves. Etter det resultat utvalget er kommet til, er det ikke nødvendig å gå inn på om lagmannsretten begikk saksbehandlingsfeil i form av manglende kontradiksjon.
- (14) A er selvprosederende og har ikke nedlagt påstand om sakskostnader.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)